

Spaanse uitblinkers in arbeidsproductiviteit

Diepstrooiselboxen met een vulling van zand dragen bij aan een hoge mate van koecomfort

BEDRIJFSPROFIEL

naam	Busto-Corzón
eigenaren	Jose Manuel Fernandez Villar, José Manuel Antelo Moledo en José Antonio Moledo Esperanto
plaats	Mazaricos
huidig aantal koeien	438
aantal hectare	130
melkproductie per koe	9.906 kg meetmelk
totale melkproductie	4.339.000 kg meetmelk
vetpercentage	3,82
eiwitpercentage	3,25
vervangingspercentage	24
leeftijd bij afkalven	24 maanden
tussenkalftijd	425 dagen
levensproductie	33.290 kg per koe
arbeidsproductiviteit	248 kg melk per uur
loonkosten	7,50 euro per uur

De eigenaren van Busto-Corzón bij de entree van het bedrijf

Tien jaar geleden stapten drie Spaanse melkveehouders in een nieuw avontuur. Ze voegden hun relatief kleine bedrijven samen en richtten het vizier op groei. Inmiddels is de melkproductie verveelvoudigd en staat er een financieel robuuste onderneming.

TEKST TIJMEN VAN ZESSEN

In tien jaar tijd bijna een verveelvoudiging van de melkproductie. De expansie van de Spaanse melkveehouderij Busto-Corzón is indrukwekkend. In 2008 startte de onderneming door een samenvoeging van drie afzonderlijke melkveebedrijven.

In dat jaar produceerde de firma dagelijks vierduizend kilo melk. Inmiddels is dat uitgedijd naar een volume

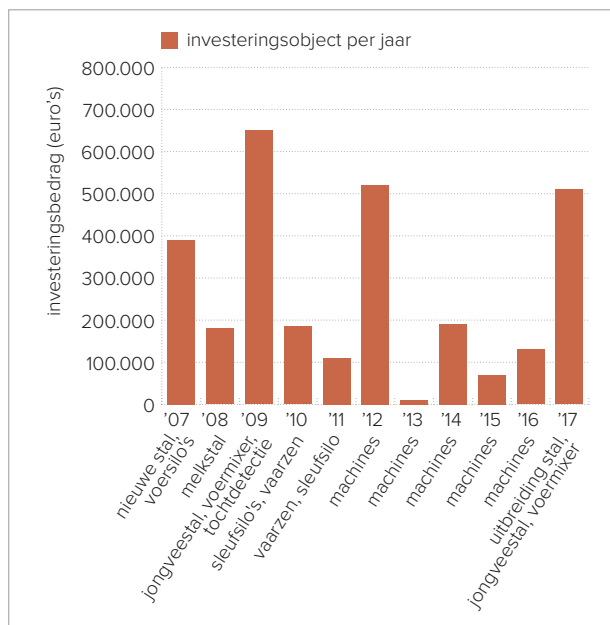
van vijftienduizend kilo melk per dag. Om de schaal-sprong te volbrengen verrees een compleet nieuw complex, dicht bij de Spaanse plaats Mazaricos. Dit dorp ligt in Galicië, een provincie in het uiterste noordwesten van Spanje.

Jaarlijks valt er meer dan tweeduizend millimeter neerslag en de zon schijnt er meer dan tweeduizend uur. Ideale omstandigheden voor melkveehouderij. 'In een normaal jaar oogsten we met een rotatie van mais en gras bijna twintig ton droge stof ruwvoer per hectare. Zeven ton met twee sneden gras en dertien ton via de teelt van snijmais', vertelt Jose Manuel Fernandez Villar. Samen met José Manuel Antelo Moledo en José Antonio Moledo Esperanto begon hij het avontuur in 2007 met de bouw van een stal voor 130 melkkoeien.

Vers gras standaard analyseren

De nieuwe bedrijfsopzet omvatte 55 hectare landbouwgrond en bood aan vijf medewerkers werkgelegenheid. Sinds de start van de onderneming tot en met vorig jaar is er bijna drie miljoen euro in het bedrijf geïnvesteerd, gemiddeld meer dan tweeënhalve ton per jaar (figuur 1). 'We werken hier op een intensief melkveebedrijf, onze strategie is efficiënt produceren tegen zo laag mogelijke kosten, mede door het telen van hoogwaardig ruwvoer', vertelt Fernandez Villar. Als voorbeeld noemt hij het standaard analyseren van vers gras, alvorens het te maaien voor de ruwvoederwinning. Pas wanneer het gras voldoende structuur bevat in combinatie met een gewenst niveau eiwit, gaat het mes erin. De cijfers van het bedrijf maken duidelijk dat die strate-

Figuur 1 – Investeringen in Busto-Corzón sinds de oprichting van het melkveebedrijf

Doordat er geen overbezetting meer is, produceren de koeien meer melk

De meest recente investering is de uitbreiding van de jongveestal

gie zijn vruchten afwerpt. Het break-evenpunt – de melkprijs waarbij het bedrijf winst gaat maken – kwam vorig jaar uit op 30,2 euro per honderd kilo melk. Dat blijkt uit cijfers van European Dairy Farmers (EDF), een Europees netwerk van melkveebedrijven die hun jaarlijkse cijfers onderling vergelijken. Het break-evenpunt van het gemiddelde EDF-bedrijf ligt dik vier euro hoger dan dat van Busto-Corzón. Ondanks de forse investeringen is de onderneming dus behoorlijk concurrerend. De kosten voor arbeid, gebouwen en grond zijn in Spanje relatief laag, terwijl de voerkosten boven het Europees gemiddelde van EDF uitkomen.

Vier cent extra voor ‘premium milk’

De melkprijs is in Spanje structureel lager dan in veel andere Europese landen. Het afgelopen voorjaar stapte Busto-Corzón daarom in een nieuw project: met een aparte melkstream willen de ondernemers een hogere marge per liter melk verdienen.

De coöperatie die het voer levert en de melk afneemt, coöperatie UNICLA, betaalt hen 35 cent per kilo ‘premium milk’, vier cent meer dan de standaardprijs. De premiemelk is afkomstig van koeien die een speciaal samengesteld rantsoen krijgen. Het is te vergelijken met de Nutex-melk waar FrieslandCampina enige jaren gele-

den actief mee was. De melk bevat meer onverzadigde vetzuren, meer selenium en meer omega 3-vetzuren. Daarnaast claimt het zuivelbedrijf een lagere uitstoot van broeikasgas. Busto-Corzón levert nu twee melkstromen: reguliere melk en premiemelk. Het investeerde daarvoor in een extra melktank.

De veehouders zijn enthousiast; de melkproductie steeg met vier kilo melk per koe per dag aanzienlijk. Dit kwam niet zozeer door de speciale samenstelling van het rantsoen, maar vooral doordat er geen overbezetting meer is in de stal. Deelnemen aan de speciale melkstream betekende onder meer dat er meer ruimte moest zijn voor de koeien: ten minste één ligplaats per koe. ‘Voorheen hadden we in deze stal tweehonderd koeien op 180 ligplaatsen. Nu zitten er 140 melkkoeien in dezelfde ruimte’, vertelt Fernandez Villar.

De huidige melkproductie komt in de betreffende stal uit op 45,5 kilo per koe per dag, bij een gemiddeld lactatiestadium van 210 dagen. De gehalten zijn laag: 3,74% vet en 3,27% eiwit, vooral omdat Spaanse zuivelondernemen niet of nauwelijks op gehalten uitbetalen.

Meer zelf doen, minder uitbesteden

De drogestofopname van het melkvee ligt op een niveau van 22,79 kilo per koe per dag. Daarmee realiseert de

Luchtfoto van het bedrijf

De melkstal draagt bij aan de hoge arbeidsproductiviteit

De afstort van de drijfmest

Typisch Spaanse wijze van mestopslag

veestapel een voerefficiëntie van 1,51. Dat is ruim een tiende hoger dan het gemiddelde in Nederland. Aandacht voor de voederwinning en opslag is hierin een belangrijk element. Maar ook de nauwkeurigheid tijdens het voeren speelt een rol van betekenis. Tot 2012 besteedden de drie ondernemers het meeste machinewerk uit, inclusief het voeren. Ergernis over de kwaliteit van het werk was aanleiding om in 2012 het roer om te gooien. Vanaf dat moment investeerde het bedrijf fors in het machinepark (zie ook figuur 1) en werd alleen de oogst van ruwvoer nog overgelaten aan de loonwerker. Een uitdaging, want vakkundig personeel voor boerenwerk is moeilijk te vinden in Spanje.

Nu zet Busto-Corzón het werk rond met acht medewerkers, vier van hen komen van buiten het bedrijf. De arbeidsproductiviteit is met 248 kilogram melk per gewerkt uur hoog. De kosten van die arbeid vallen juist wel mee. Spanje is een land waar de lonen relatief gezien laag zijn. Voor 7,50 euro per uur krijgt de onderneming dus 248 kilogram melk. Er zijn weinig melkveehouders in Nederland of Vlaanderen die hun dat kunnen nazeggen. De productiviteit van de arbeid is extra knap als de fragmentatie van het land tot je doordringt. Het land wordt weliswaar intensief benut dankzij het gunstige klimaat, de verkaveling van de grond is onhandig. Het

areaal van 130 hectare is versnipperd over maar liefst 156 percelen.

Voerkosten zwakke plek

Waar de kosten voor arbeid competitief voor de dag komen, zijn met name de voerkosten een zwakke plek. Busto-Corzón is dagelijks 5,32 euro per koe aan voerkosten kwijt. Dat is niet lucratief als er geen hoge voerefficiëntie tegenover staat. Zeker niet bij de magere melkprijzen die in Spanje worden uitgekeerd.

Het tmr-rantsoen bestaat uit een mix van snijmais, graskuil, stro, sojameel, maismeel, bietenpulp, tarwemeel, bestendig vet en een bescheiden hoeveelheid premix. Figuur 2 illustreert de verhoudingen in het menu. Het aandeel gras is voor Spaanse begrippen hoog. Maar het is een relatief voordelige bron van eiwit en in Galicië is het goed te telen.

Fernandez Villar kijkt tevreden om zich heen. Als hem gevraagd wordt naar het 'geheim' achter de resultaten die het bedrijf in tien jaar heeft geboekt, verschijnt er een glimlach op zijn gezicht. 'Respect voor elkaar, dat is belangrijk als je een samenwerking aangaat.' Het bedrijf staat als een huis, nu is het tijd voor optimalisatie. Dat wil zeggen: meer rendement op het geïnvesteerd vermogen en een nog beter technisch resultaat. |

Er is veel aandacht voor de opslag van ruwvoer

Figuur 2 – Samenstelling tmr-rantsoen Busto-Corzón

